І чужому научайтесь, Й свого не цурайтесь... Т. ШЕВЧЕНКО

СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК — UKRAINIAN DAILY

Редакція і Адміністрація: "Svoboda", 81-83 Grand St. Jersey City, N. J. Тел.: HEnderson 4-0237 УНСоюз: HEnderson 5-8740 Тел.: з Ню Йорку: BArcly 7-4125 УНСоюз: BArcly 7-5337

РІК LXIX. Ч. 50. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, П'ЯТНИЦЯ 16-го БЕРЕЗНЯ 1962 6 ЦЕНТІВ — 6 CENTS JERSEY CITY and NEW YORK, FRIDAY, MARCH 16, 1962 No. 50. VOL. LXIX.

ПРЕЗИДЕНТ ПЕРЕДБАЧАЄ СХВАЛЕННЯ В СЕНАТІ ЗАКОНУ ПРО ДОПОМОГУ СТАРШИМ

В ПАЛАТІ РЕПРЕЗЕНТАНТІВ МОЖЛИВІ ТРУДНОЩІ ПРИ ПРИЙНЯТТІ ЦЬОГО ПРОЄКТУ

Вашингтон. — Президент висловив повну надію в те, що Сенат напевно ухвалить законопроєкт про медичну опіку старшим особам в рямках соціяльного забезпечення. Але він заявив одночасно, що будуть труднощі при ухвалюванні цього проєкту в Палаті Репрезентантів, бо Палатна Комісія Способів і Засобів тримає цей проєкт і не хоче його переслати до повної Палати, бо більшість її членів є проти урядового проєкту допомоги старшим особам. В цій комісії є 15 демократичних і 10 республіканських членів. Республіканці є проти урядового проєкту, і до них приєднуються 5 південних демократів. Йдуть старання в цьому напрямку, щоб ці три демократи заявилися за цей проєкт, і тоді була б більшість в Комісії, яка переслала б проєкт до повної Палати. Сподіваються, що в повній Палаті цей законопроєкт перейшов би, бо в цьому виборчому році знайшлася б потрібна більшість для ухвалення закону про медичну допомогу старшим особам в рямках соціяльного забезпечення. Іде великий натиск від старших осіб і від організацій молодих американців в тому напрямку, щоб цю справу вирішити позитивно, бо 17 мільйонів у віці понад 65-ох років не мають фондів на те, щоб покривати високі кошти лікування й шпиталях під час довших недуг. З інших проблем на пресовій конференції порушено теж важливий урядовий проєкт про те, щоб ЗДА в найближчому фінансовому році, що починається 1-го липня ц. р. видали поважну суму $4 878 000 000 на допомогу закордонові. Президент гостро виступив проти тих, які хотіли б значно зменшити запроєктовану урядом суму. Президент сказав, що ті, які хотіли б зменшити видатки на допомогу американським союзникам, одночасно виголошують гострі протикомуністичні промови і закликають до „політики перемоги". Видатки на допомогу закордонові — це те саме, що витрати на оборону ЗДА, — казав Президент. На оборону передбачений бюджет в сумі $51 більйона. Коли скріпиться оборонні позиції американських союзників в Европі й Азії, то це є те саме, коли б збільшувалося оборонний потенціял цієї країни, — твердив Кеннеді. На думку Президента, це було б „дуже немудро" зменшувати витрати на допомогу союзникам, військову і економічну, бо ЗДА мусять виконати свої зобов'язання у відношенні до Европи, Азії, Африки і Південної та Середньої Америки. ЗДА мусять допомогти тим країнам, які недавно здобули свою незалежність, бо інакше вони можуть стати жертвою комуністичної інвазії. Треба допомогти і країнам Латинської Америки, щоб вони могли піднести життьову стопу свого населення, бо соціяльна нужда в деяких цих державах може створити пригожий ґрунт для підривної акції комуністів. Президент заявив, що економіка ЗДА зростає, хоч в січні цього року видко було незначну затримку. Лютий виявив одначе дальший ріст, і можна сподіватися, що економіка піде вгору, та уряд і надалі турбується тим, що в деяких районах, в Дітройті, Питсбурґу і в Ґері є ще й надалі поважне число безробітних, які втратили працю внаслідок механізації праці. Президент заявив, що якщо Конґрес ухвалить всі ті проєкти, що їх уряд предложив, то можна бути певним, що економіка буде постійно в цьому році зростати.

Едвард Кеннеді старається про кандидатуру на сенатора

Бостон, Масс. — 14-го березня наймолодший брат Президента 30-річний Едвард Кеннеді повідомив на пресовій конференції в своєму домі, що він старатиметься про те, щоб стати демократичним кандидатом на пост сенатора, який до 1960-го року займав його брат Джан, і який тепер займає найменований губернатором сенатор Бенджемін А. Смит. В політичних колах це повідомлення викликало велике зацікавлення, бо 5-го березня зголосив свою кандидатуру на це становище представник іншої визначнішої родини в тому стейті, небіж спікера Палати Репрезентантів, генеральний стейтовий прокуратор 38-річний Едвард Мек Кормек. Передбачають завзяту боротьбу за те, хто стане демократичним кандидатом, який пізніше мусітиме ще перемогти республіканського противника, яким може бути син колишнього сенатора і пізнішого амбасадора до Об'єднаних Націй Джордж Кебот Ладж. Крім нього про найменування на республіканського кандидата старатиметься ще конґресмен Лоренс Куртіс. Президент Кеннеді заявив на пресовій конференції, що він не підтримуватиме публічно свого брата і обмежить свою участь в цьому змаганні до того, що поїде до Бостону, щоб виконати свій громадянський обов'язок і голосувати.

В АМЕРИЦІ

● **71-річна мати Президента** пані Ровз Кеннеді 13-го березня перебула в Бостоні успішну операцію мискової пропуклини і почувається дуже добре, як заявив д-р Рой Дж. Гефферней, який переводив цю операцію і який звітував про неї президентові Кеннеді у Вашинґтоні. Після 8-ох днів пацієнтка вернеться на Флориду, де перебуває її хворий чоловік 73-річний Джозеф Кеннеді.

● **64-річний** колишній англійський прем'єр Антоні Іден перебув у Бостоні успішну операцію незлоякісного наросту в грудях. Покищо його може відвідувати тільки його дружина, яка прибула разом із ним до ЗДА.

● **В місті Колюмбусі,** Огайо, зав'язався комітет, який плянує поставити тривкий пам'ятник полковникові Джанові Г. Ґленнові, першому американському астронавтові, що облетів тричі довкола Землі. Це має бути гранітовий бльок, на якому має бути вирізьблена кабіна „Френдшіп 7", в якій Ґленн літав по космічних просторах.

● **На окремій конференції** в Дітройті обговорювали справу побудови такого авта, яке не занечищувало б димом повітря. Покищо немає задовільного проєкту такого моделю, який був би недорогий і який не занечищував би повітря.

● **14-го березня в Питсбурґу,** Па., почалися переговори про заключення контракту між спілкою сталеварів і сталеварнями. Це сталося на домагання Президента, який хотів би, щоб цей договір заключено якнайшвидше, бо 30-го червня вигасає теперішня умова про працю, і страйк був би шкідливим для росту економіки.

● **Сорокпількалітня** дружина сенатора Філіпа А. Гарта, дівоче прізвище Джейн Бріґґс, яка є матір'ю 8 дітей, просить голову Крайової Аеронавтичної і Космічної Ради, щоб і жінки могли бути астронавтами та літати по космосі. Пані Гарт перебула всі ті тести, які перебували астронавти - чоловіки. Вона має дозвіл літати літаком і гелікоптером.

Сателіт „Осо" з успіхом досліджує Сонце

Вашинґтон. — Науковець Крайової Аеронавтичної і Космічної Адміністрації — д-р Джан Ф. Кларк — повідомляє, що випущений ще 7-го березня перший сателіт із групи „Осо" з повним успіхом виконує своє завдання і досліджує самий центр Сонця. Цей сателіт пересилає на Землю інформації про сонячну радіяцію — ґамма, ультра - фіолетові промені, ексрей, які можна обсервувати тільки з тих просторів, що є понад атмосферою. В цьому сателіті приміщені 13 інструментів, які справно працюють і під час перших 90-ох оборотів довкола Землі позбирали багато відомостей. Д-р Кларк заявив, що ці відомості про Сонце є дуже важливі, і вони є першими, відколи до наукових дослідів почали вживати сателітів.

Конґрес призначив $435 мільйонів на перевишкіл робітників

Вашинґтон. — 13-го березня Конґрес закінчив працю над ухваленням суми $435 мільйонів на перевишкіл робітників, тим що Палата Репрезентантів погодилася на той проєкт, який Сенат ухвалив ще минулого тижня. За признані гроші мають перевишколити коло одного мільйона робітників, які втратили працю внаслідок механізації праці. Під час перевишколу безробітні дістали б тільки допомоги, скільки в даних стейтах становить допомога для безробітних. Робітники у віці від 19-ох до 21-го року діставали б тільки по $20 тижнево. На Гаваях найбільша допомога безробітним виносить $55 тижнево, а в Ню Йорку і Ню Джерзі $50. В деяких південних стейтах тільки $30. На цю допомогу мають право в першу чергу голови родин.

Стівенсон не думає кандидувати на сенатора Ню Йорку

Ню Йорк. — Американський амбасадор до Об'єднаних Націй Адлей Е. Стівенсон негайно заперечив вістку про те, що він мав би старатися про кандидатуру на сенатора стейту Ню Йорк. Ця поголоска з'явилася у зв'язку з тим, що демократи хотіли б мати якогось впливового і досвідченого кандидата на сенатора, щоб могти виграти сенатські вибори та перемогти сильного республіканського противника сенатора Джекоба К. Джевітса, який старається про перевибір восени цього року. Стівенсон є громадянином стейту Іллиной, але він вже довше як рік живе в Ню Йорку, і тому, згідно з конституцією, міг би бути кандидатом і в тому стейті, бо має більше як 30 років, є довше громадянином ЗДА як 9 років і мешкає в стейті Ню Йорк.

Ніксон оповідає, як він малощо не зрезиґнував із кандидатури в 1952 р.

Ню Йорк. — Колишній віце - президент Ричард М. Ніксон опублікував в тижневику „Лайф" першу частину своїх спогадів, які 29-го березня мають вийти окремою книжкою під заголовком — „Шість криз", і в цій частині оповідає про те, що він перед виборами в 1952-му році малощо не зрезиґнував був із кандидатури на віце - президента, бо кандидат на президента Айзенгавер і його дорадники того вимагали. Дорадник Айзенгавера Томас Е. Дюї телефонував Ніксонові про потребу резиґнації, бо противники заговорили про нелегальність його виборчих фондів. Ніксон вже мав готову депешу про резиґнацію, яку подер його дорадник, а на особистій зустрічі з Айзенгавером виявснив справу цих фондів так, що кандидат на президента був вдоволений. Виясення на телевізії вдоволило і виборців, і ніхто під час виборчої кампанії не порушив цієї проблеми.

Українська громада Шикаґа вшанувала роковини Шевченка урочистою академією

Шикаґо. — „Шевченко в слові і пісні" — під цим гаслом влаштованою Академією-Концертом Українсько - Американська Громада Шикаґо закінчила Шевченківський Рік, зібравшись не зважаючи на несприятливу погоду в неділю 11-го березня ц. р. в просторій Авдиторії Лейн Техніків Гайскул в числі ок. 2 000 осіб. Свято відбулося заходом Шевченківського Комітету в Шикаґо. Збірний Хор зложений з 5-ох найбільших шикаґівських хорів у числі понад 180 осіб під батутою проф. Юрія Яримовича відспівав Шевченковий „Заповіт". Цікаву і глибоку змістом доповідь виголосив проф. Роман Завадович, провідним мотивом якої було твердження, що перемоги здобуті зброєю мають тільки перeминаючу силу, а вогненне слово нашого Генія таки здобуде волю Україні на вічні часи. У мистецькій частині виступило п'ять найкращих хорів міста Шикаґо — „Сурма", „Чайка", 22-го Відділу СУА, СУМА ім. Павлушкова і „Славута" під управою пп. М. Ґалан (Чайка), Ю. Яримовича (Сурма і 22-го СУА) д-ра Я. Кокурудза (СУМА ім. Павлушкова) і „Славута", кожен із двома піснями до слів Т. Шевченка. Чоловічий Хор „Сурма" вивів вперше в Шикаґо літературно-музичний монтаж „Гамалія" — муз. М. Лисенка, з мистецькими рецитаціями п-і Р. Турянської. В сольових виступах виявили своє співоче мистецтво — солістки Шикаґа — пп. Ія Мацюк, Ліліян Опихана і Антонина Шерудило - Борачук. Твори Шевченка деклямували збірно помистецьки члени Т-ва „Нова Сцена" — пп. В. Денисенко, М. Ханів, О. Сацюк під проводом п-і Е. Кулик (у монтажі Тарас Шевченко (Рильський-Кулик) — та молоді деклиматори — Маруся Пелех (Сумівка) і Олеґ Сацюк (Пластун). Сцену прикрашував бюст Т. Шевченка роботи скульптора П. Осташа, а оформлення цілости сцени належало проф. П. Зінченкові. На Святі приявною була теж делеґація хорватських хорів з президентом Хорватської Федерації Хорів ЗДА — проф. Кепкином з Ґері, Індіяна, хорватською поеткою п-і Прерадович та інші запрошені чужинецькі гості. Свято відбулося з повним моральним і матеріяльним успіхом.

Ретроспективна вистава малярських праць Миколи Бутовича буде відкрита в Ню Йорку

Ню Йорк. — Об'єднання Мистців Українців Америки влаштовує велику ретроспективну виставку малярських праць передчасно померлого видатного українського маляра і графіка Миколи Бутовича. Виставка охоплюватиме олії, акварелі, темперу і пастелі Покійного, в загальній кількості понад 150 експонатів. Відкриття виставки відбудеться в неділю дня 18 березня о год. 12-ій вполудне в залі Літературно - Мистецького Клюбу в Ню Йорку і триватиме до 1 квітня ц.р., включно. Оглядати можна в суботи від 8-ої до 10-ої вечора і в неділі від 12-ої до 8-ої вечора.

ПЕРЕД ПЕРЕГОВОРАМИ В ЖЕНЕВІ

Державний секретар ЗДА Дін Раск і совєтський міністер закордонних справ Андрей Громико під час зустрічі в Женеві, де почалася конференція в справі розброєння.

ЗДА не вирікаються закордонних баз і атомової зброї

Об'єднані Нації. — З'єдинені Держави відповіли на квестіонар генерального секретаря Об'єднаних Націй У Танта з січня ц. р. щодо поглядів всіх держав на справу зброєння і роззброєння, при чому вони ствердили, що зберігання ними закордонних військових баз із стаціонованими там збройними силами, які мають атомову зброю, діється „з добре зрозумілих причин" та служить індивідуальній американській і колективній самообороні, „що є правом, визнаним у чартері Об'єднаних Націй". У меморіялі державного департаменту до Об'єднаних Націй, підписаному заступником державного секретаря Джорджем Боллом, стверджується, що ЗДА готові вирректись цих засобів самооборони, але тільки тоді, коли будуть вжиті „ефективні заходи для роззброєння і збереження миру", розуміючи під цим систему міжнародної контролі. Американський меморіял стверджує, що забезпека проти поширення посідання атомової зброї може прийти тільки „внаслідку генерального і тотального міжнародного роззброєння під відповідною контролею", бо ніхто не може мати змоги противставитись атомовим дослідам в різних державах, які змагають до осягнення власної атомової зброї. Американський меморіял не згадує ані словом совєтського меморіялу в цій самій справі, де говорилось про міжнародну конвенцію, яка „заборонила б" користування атомовою зброєю — *без контролі.*

Сіямська армія приготовляється до можливої комуністичної партизанки

Банґкок: — Американські військовики почали вишколювати сіямську армію для партизанської війни, яка загрожує *Сіямові збоку його комуністичних сусідів.* Сіям лякається, що Північний В'єтнам і комуністичний Китай, які затіяли партизанську війну проти Південного В'єтнаму і Ляосу, не припинять свого наступу, що має на цілі заволодіння цілим Півднем Азії, тільки поширять свою підривну й терористичну акцію також на Сіям. Сіям був настільки невдоволений політикою держав Південно - східнього азійського оборонного пакту (СЕАТО), *якого членом є він,* Сіям, що З'єдинені Держави зобов'язались в минулому році поспішити йому з військовою допомогою, якщо грозитиме йому комуністична інвазія. Поширена військова місія ЗДА в Сіямі і розпочатий спеціяльний вишкіл сіямської армії — це безпосередні наслідки цієї минулотижневої американської деклярації.

Старшину летунства судитимуть за шпигунство перед військовим судом

Вісбаден. — Американське військове командування в Німеччині виявило, що перед військовим судом відповідатиме капітан летунства Джозеф Кавфман, оскаржений у зрадженні східньо - німецьким комуністам деяких військових тайн. Сотника Кавфмана арештували в грудні мин. року й перевезли з військової бази в Каліфорнії до Західньої Німеччини задля переведення слідства, яке мало б очистити його від закидів чи поставити перед військовий суд. Притоку до його арештування дав член східньо - німецької розвідки Ґюнтер Меннель, який утік на Захід і тут виявив, що в 1960 раці Кавфман *нав'язав зв'язок з німецькими* комуністами, погодився стати комуністичним аґентом і 29 вересня 1960 р. дійсно передав комуністам дані про американські летунські бази в Ґренляндії і в Японії, про тамошні залоги та різні тамошні недоліки. Крім цього він подав подробиці про стан готовости американського летунства в Ґренляндії і про виконувані тамошнім летунством різні службові місії. Джозеф Кавфман є американцем, народженим у стейті Вермонт. Його нещастям стало те, що на Захід втік якраз той східньо - німецький розвідчик, якому він передав американські військові тайни.

В Бразилії померла Клавдія Ващенко — дружина ред. Олександра Ващенка

Куритиба, Бразилія. — Дня 27-го лютого ц. р. померла тут після довгої і затяжної недуги на 48-му році життя Клавдія Семенівна Єзерська - Ващенко, дружина відомого українського письменника і журналіста, редактора часопису „Хлібороб", Олександра Ващенко. Народжена 27-го травня 1914 року в давній шляхетській українській родині в Києві, Клавдія Єзерська, не зважаючи на всі перешкоди і труднощі, здобула технічно-економічну освіту і працювала за фахом в машинобудівельній промисловості. Одружилася в 1934-му році і разом із своїм чоловіком під час війни подалася на еміґрацію в Західню Европу, звідки виїхала до Бразилії. В Німеччині і потім у Бразилії брала активну участь в громадському житті. Востаннє була членом та секретарем Жіночої Централі при Хліборобсько - Освітньому Союзі і редаґувала жіночу сторінку в часописі „Хлібороб". Похорон Покійної відбувся при масовій участі українців Куритиби й інших місцевостей Парани. Похоронного обряду довершив Впр. о. протопресв. Филимон Кульчинський.

У ЖЕНЕВІ ВІДКРИЛАСЬ НОВА КОНФЕРЕНЦІЯ 17-ОХ ДЕРЖАВ ПРО РОЗЗБРОЄННЯ

Женева. — Нова міжнародна конференція про роззброєння відкрилась в середу 14 ц. м. в колишньому палаці Ліґи Націй, тепер головній кватирі кількох аґенцій Об'єднаних Націй. У теперішній конференції для міжнародного роззброєння беруть участь 17 держав, бо 18-та, Франція, цю конференцію бойкотує, вважаючи, що вона є пустою витратою часу. На початкову стадію конференції прибули 16 міністрів і шведська амбасадорка Альва Мірдаль, одинока жінка між 33-ма головними делеґатами. Цю конференцію відкрив в заступництві генерального секретаря Об'єднаних Націй У Танта — колишній єгипетський міністер закордонних справ Омар Люфті, який висловив надію на успіх конференції, вказавши на „деякі корисні моменти". За найпершими коментарями — Омар Люфті мав тут на думці проголошену в вересні минулого року спільну американсько - совєтську деклярацію в справі принципів, на яких повинно спиратися міжнародне роззброєння. Про ці принципи говорили й два одинокі промовці на тому засіданні: державний секретар Дін Раск і совєтський міністер закордонних справ А. Громико. Кожний з них представив останні проєкти міжнародного роззброєння, зголошені СССР і ЗДА. Совєтський проєкт зводиться до пропаґандивної утопії, яку представив Нікіта Хрущов в *Генеральній Асамблеї ОН в 1960* році у формулі „генерального і тотального" міжнародного роззброєння. Американський проєкт був схоплений презид. Кеннеді в минулому році, як триступневе роззброєння під строгою міжнародною контролею. Президент Кеннеді підкреслив значення цієї Женевської конференції своїм окремим листом, що його надіслав в дні відкриття конференції Дінові Раскові до Женеви. Він поручає йому не відмовлятись від найбільших зусиль, щоб дійти до порозуміння та ставить „в порядку найвищого першенства" справу підписання договору про припинення ядрових детонацій. Президент уважає, що такий договір надзвичайно благодатно вплинув би на дальший хід переговорів про „загальне і тотальне" роззброєння. Про цю справу Президент говорив і на своїй останній пресовій конференції, що в той сам день відбулась у Вашинґтоні. Він пояснив, що хоч він вимагав раніше встановлення такої міжнародної контрольної системи, яка виключала б також засекречені приготування до атомових детонацій, а не тільки самі детонації, то на тій останній пресовій конференції він признав, що властиво є річчю неможливою будь-якою контролею виключити приготування до детонацій. Президент висловив думку, що самі приготування не мають значення і є тільки втратою часу та заходів для країни, яка їх робить, якщо не можна перевести самих експериментів, що їх при сучасній досконалості підслухових апаратів і при існуванні міжнародних контрольних станиць можна *легко перевірити.*

Остання три і півгодинна розмова між державним секретарем Діном Раском, британським міністром лордом Гюмом і совєтським міністром Громиком, переведена у віллі лорда Гюма зараз за Женевою, скінчилась знову без позитивного висліду, бо Громико знову рішуче противставився всяким вимогам щодо *контрольної системи, потрібної чи-то для припинення атомових дослідів, чи-то для* міжнародного роззброєння. Всі переконування західних міністрів, що міжнародна контроля не є західнім шпигунством — не мали переконливої сили для представника большевицької Москви, перейнятої патологічним страхом перед шпигунами.

Всі члени Женевської конференції роззброєння назверх виявляють „оптимізм", але насправді — твердять західні обсерватори — нема ніяких виглядів, щоб ця конференція була успішною, аніж були всі попередні.

Китайські комуністи проти совєтських пропозицій в справі роззброєння

Москва. — Перший заступник совєтського прем'єра Анастас І. Мікоян натякнув у своїй промові, що совєтські пропозиції в справі роззброєння зустрілися із спротивом комуністичного Китаю. Мікоян ствердив, що проти цієї програми роззброєння опонують деякі елементи в комуністичному таборі, нібито, з позицій лівого крила комунізму. Ці опоненти заявляють — як заявив Мікоян — що совєтська політика мирного співіснування є загрозливою для „національних визвольних рухів" в Азії, Африці та Латинській Америці. Виходять ці голоси спротиву — за словами Мікояна — головно з кіл альбанських теоретиків, в яких є „викривлене розуміння марксизму". Атаку Мікояна проти альбанських комуністів коментують, як виступ проти Пейпінґу, який брав і бере досі в оборону ідеологічні позиції, що їх обстоює провід альбанської компартії. Водночас із цим Мікоян доводив, що закиди лівих доґматиків є безпідставні, бо ні совєтська політика співіснування ні совєтські пропозиції в справі роззброєння не загрожують ні в чому безпеки і незалежности новостворених держав. Промовляв Мікоян в Ереванні, столиці Вірменської ССР і його промова надрукована в „Ізвєстіях".

У СВІТІ

● **На Філіппінах** відбулась нова конференція в справі ситуації в Південному В'єтнамі та в цілій південній Азії, загроженій комуністичним наступом. Прибули туди асистент державного секретаря для далеко - східніх справ Аверелл Гарриман, спеціяльний дорадник Президента для справ Азії й Африки Честер Бовлес і головний командант американських збройних сил на Тихому океані, адмірал Гаррі Фелт. У конференції взяли участь амбасадори з Філіппін, Малайської Федерації, Нової Зеляндії, Південної Кореї, Австралії, Індонезії, Ляосу, Бірми, Камбоджі, Японії, Південного В'єтнаму, Сінґапуру, Гонґ Конґу й Окінави.

● **В Москві** розстріляно якогось Ф. Г. Суворова, засудженого на смерть за фальшування грошей. Найвищий суд РСФСР відкинув просьбу на помилування

● **У Польщі податковий уряд** напастує тепер усіх власників авт за ніби - то залеглі податки від незголошених і засекречених прибутків. Нове авто коштує у Польщі 120.000 злотих, себто за офіційним курсом 5.000 дол., а найвища річна платня у Польщі є менше, як 100.000 зл., себто дол. 4.166. Податковий уряд дістав списки всіх власників авт і на кожного з них накладає податок, рівний приблизно його цілорічній платні. Польські власті виправдуються фактом, що в останньому році було в Польщі круглo 100.000 кримінальних злочинів, з чого 30 відсотків були перекупства, обмани, грошові зловживання та фальшиві податкові зізнання.

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sundays, Mondays & holidays (Saturday & Monday issues combined) by UKRAINIAN NATIONAL ASSOCIATION, Inc., 81-83 Grand St., Jersey City, N.J.
Second Class Postage paid at the Post Office of Jersey City, N.J. Accepted for mailing at special rate of postage provided for by Section 1130 of Act of October 3, 1917 — authorized July 31, 1918.
Адреса: "SVOBODA," P. O. Box 346, JERSEY CITY 3, N.J

Нові більйони для закордону

Від 1947-го року, від часу проголошення так званої „доктрини Трумана", за якою призначено $400 мільйонів на військову і економічну допомогу Греції і Туреччині, щоб забезпечити їх самостійність і свободу проти комуністичної загрози, і від часу проголошення того самого року „пляну Маршалла", що спершу передбачав $12 більйонів на економічну відбудову Західньої Европи, у щорічний звичай ввійшло в Америці — вносити до кожного нового бюджету окремий законопроєкт про нову допомогу закордонові. Таким чином американська допомога закордонові досягла за останніх 15 років вже астрономічної суми.

Идучи за цією „традицією", в минулий вівторок Президент звернувся до Конгресу з вимогою призначити $4 878 500 000 на економічну і військову допомогу закордонові. В цій сумі є деякі позиції, ухвалені вже минулого року, коли то Конгрес прихилився до пропозиції Президента взяти під увагу допомогу на різні довготермінові військові й господарські проєкти, і на цю ціль ухвалив на 4 роки $3 200 000 000. Є там теж деякі суми для південно - американських країн в рямцях „Альянсу для Поступу", для якого Президент вимагає окремих сум, по одному більйонові річно. Є в проєктованій новій допомозі беззворотні дарунки, особливо в доставах зброї, є термінові позики, що мають бути звернені в долярах, позики, що мають бути сплачені в місцевій валюті, є гроші на збільшення оборонної спроможности різних країн світу і на піднесення їх економіки інвестиціями в промисловість і сільське господарство.

Але суть не в окремих позиціях, а в принципах, довкола яких саме ведуться в Конгресі й на сторінках преси палкі доскусії. Поминаючи те, що кожний видаток, який пливе за кордон із кишені американських податників, є непопулярним, контроверсійною стала американська допомога закордонові внаслідок її дотеперішніх практичних вислідів. Правдою є, що згадані вгорі доктрина Трумана й плян Маршалла врятували для вільного світу Грецію, Туреччину й Західню Европу. Але й тут є скептики, які твердять, що, наприклад, Греції не врятували б гроші, якби не перекинено туди численних американських військовиків - інструкторів, що — як тепер у Південному В'єтнамі — активно допомагали грекам поборювати комуністичних партизанів, — і що Західня Европа не була б врятована, якби не створення військово - оборонного союзу Організації Північно - Атлантійського пакту (НАТО), членом якого стала й Туреччина. Водночас скептики звертають увагу на те, що хоч плян Маршалла причинився до господарського „чуда" в Західній Европі й створення там високого добробуту, але водночас сприяв він і тому що там розбудовано такий могутній промисл, який надзвичайно звузив можливості американського експорту до Европи і став небезпечним конкурентом промислу ЗДА на світових ринках і в самій Америці.

Коли ж найважливішим аргументом „за" допомогу закордонові є аргумент скріплення країн, що їм загрожує або може загрожувати комунізм, то „проти" зголошується факт, що американські більйони пішли вже на скріплення також таких країн, які в своїй „невтральності" насправді підтримують закордонну політику СССР і комуністичного Китаю, як ось Індія, Індонезія, Гана, Ґвінея і багато інших, не кажучи вже про комуністичні Польщу й Юґославію, яким ЗДА також допомагають.

Тому в цьому році ця справа буде знову темою палких суперечок в Конґресі, і Президент напевно не дістане асиґнувань на цю ціль у тій висоті, що її хоче. Проте, Конґрес очевидно й тепер визнає принцип конечности допомагати закордонові, союзним і недорозвиненим країнам, без уваги на те, що багато з-посеред них ставляться до Америки не як до свого добродія, а як до багатія з невичерпними скарбами, до якого не треба мати ніякого почуття вдячности і з політикою якого не треба рахуватися.

Раціонування харчів на Кубі

Проголошення Фіделя Кастра, що від понеділка 19-го березня ц. р. на Кубі почнеться раціонування харчів, значить, продаж важливіших харчових продуктів тільки на картки, не було несподіванкою ні для самих кубинців, ні для світу. Гостру недостачу харчів відчували кубинці вже протягом минулого року, і Кастро в промові, виголошеній 4-го липня 1961-го року, потішав кубинських жінок і матерей, що харчова криза скороминуща, за півроку ситуація зміниться і — харчів буде досить. Тим часом слова ці залишились пустою обіцянкою і, замість збільшення харчових приділів, прийшло їх дальше, реґульоване вже картками, раціонування. Про те, що полиці в кубинських крамницях цілком спорожніли і що на них красується ще хіба тільки цукор та порошки проти комах, писали кореспонденти у своїх повідомленнях з Куби ще з початком лютого ц. р., лаконічно ствердуючи: нема в них ні м'яса, ні ясць.

Годовані кастрівськими фразами про „звитяжну революцію", про звільнення Куби від експлуатації „американських капіталістів" і спричинюваної ними нужди, обіцянками про те, яких то успіхів добиваться визволений з-під „імперіялістичної залежности" народ, кубинці опинилися фактично перед примарою голоду. Їх м'ясний приділ обмежено відтепер до 3/4 фунта яловичини тижнево, двох фунтів курятини місячно, півфунта риби на два тижні. Ясць зможуть купити вони тільки п'ять штук на місяць, молока — одну п'яту кварти на день. Якщо йде про товщі, то на одну особу дозволено тільки фунт смальцю і 2 унції масла місячно. Найпопулярніший кубинський харч — фасолю, обмежено до півтора фунта на місяць. Ще найбільше могтимуть споживати кубинці рижу, приділ якого виносить шість фунтів на місяць. Крім харчів, раціоновано мило і навіть пасту до зубів.

Повідомляючи населення про такі драстичні заходи для рятування харчової ситуації, Фідель Кастро вже не реготався і не кпив з усіх і з усього, як це він любить робити в своїх промовах. Атакуючи американських „імперіялістів" за встановлену ними економічну бльокаду Куби, що мала б бути однією з головних причин харчової кризи, Кастро водночас із цим не завагався визначити як дальшу причину серйозні помилки, допущені самим режимом в надто . . . суб'єктивному плянуванні економіки. Пробував Кастро також виправдувати себе й режим в недотриманні даних обіцянок — браком вишколених робітників у промислі і в сільському господарстві. В цьому останньому — казав він — завинили знову ж таки „американські імперіялісти", які, мовляв, підбурюють втікати до ЗДА спеціялістів, техніків і кваліфікованих робітників, кількість яких зменшилася на 200 000 осіб.

Але, як звичайно, і в цій критичній ситуації Кастро не розкрив усієї правди, не визначив, зрештою відомих і кубинському населенню, фактів, що спричинилися до теперішнього краху на Кубі. Тож, якщо йде про брак техніків і вишколених робітничих кадрів, то їх массову еміґрацію викликала терористична політика кастрівського режиму, який знищив економічно середні кляси на Кубі і відстрашив та зневохотив широкі маси робітництва фаворизуванням ігнорантів і аматорів, що вміють тільки агітувати, але не хочуть і не вміють працювати. Якщо ж іде про американську бльокаду, то Куба сама перестала купувати харчові продукти у ЗДА вже сім місяців тому; ще й досі не заборонені для імпорту на Кубу із ЗДА, крім ліків, такі продукти, як пшениця, риж, фасоля та інше. Головна ж причина теперішнього краху в тому, що Кастро, добиваючись розриву із ЗДА, всі свої надії перекинув на Москву і Пейпінґ, сподіваючись від них і м'яса, і масла, і рижу, і всього того, чого бракує на Кубі. Тим часом Москва і Пейпінґ, змагаючись з харчовими кризами у себе вдома, залишили Кастра на льоду, і він мусить годувати кубинців уже насправді самими таки картками, що на них в крамницях вже й сьогодні важко щонебудь купити.

Петро Одарченко

ТРАДИЦІЇ ШЕВЧЕНКА В УКРАЇНСЬКІЙ ЛІТЕРАТУРІ

V

Про вплив Шевченка пише в своїй автобіографії письменник Андрій Головко: „У п'ятій клясі був — уперше дістали „Кобзаря". Очі горіли в нас. В хатину тоді до нас дідусь у кожусі зайшов. Дивився, дивився на завзяття наше юнацьке з-під насуплених брів і з нами зостався. Зачитувались. Я вже пишу рідною мовою твори". Отже Шевченків „Кобзар" сприяв тому, що Головко почав писати українською мовою. „Цілий світ, досі незнаний, одкривсь мені од шевченкових творів, — згадує Головко, — героїчне минуле України, тяжке кріпацтво. І на тлі цього життя сама велична постать поета - трибуна і борця, перед яким одразу ж поступились усі мої, досі улюблені герої".

Надзвичайно сильне враження справив „Кобзар" на Марка Черемшину. В колі товаришів і насамоті він з неослабним захопленням читав і перечитував палкі рядки творів Шевченка, і незабаром майже ввесь „Кобзар" вивчив напам'ять.

Шевченків вплив поширився на всі слов'янські літератури, зокрема на білоруську, польську, чеську, болгарську. Болгарські письменники в 125-річчя з дня народження Шевченка писали: „Частина вогню, що буяла в поезії Шевченка, перейшла . . . в кров і плоть болгарського народу в епоху його національно - визвольної боротьби". Найбільший поет Білоруси Янко Купала зазнав дуже великого впливу Шевченка. В одному з віршів, присвячених Шевченкові, він пише: „На поудзень, на поунач, на усход, захад сонца На кобзах людзкіх душ твой грає „Кобзар".

„Після виступу Шевченка, каже О. Білецький, українська література стала фактом міжнародного значення".

Полум'яне слово Великого Поета справді „людям серце розтопило", справді стало „на сторожі" прав потрійно поневоленого українського народу. І Шевченко став — як каже Франко — „володарем душ і керманичем поколінь".

Добірне зерно поетового слова буйним колоссям проросло на занедбаній українській ниві. Сотні, тисячі талановитих юнаків і юначок, наділених „іскрою Божою" і поетичним талантом, під могутнім враженням прочитаних рядків „Кобзаря", стали на український національний шлях, на шлях Шевченка, і пішли вперед під прапором свого Великого Вчителя. „Кобзар" запалив їх серця великою самовідданою, діяльною любов'ю до українського народу. Наповні цією святою любов'ю, вони з честю продовжували традиції Шевченка. Багато з них зазнало за це переслідувань, заслань, каторги і передчасної смерти за далекій чужині. Але ніщо їх не спиняло . . . і в майбутньому їх ніщо не спинить! Виконуючи заповіти Шевченка вони дбали не тільки про високу мистецьку майстерність своїх поетичних творів, а головно про те, щоб уся їх творчість служила великій справі національно - державного відродження України. Так, як і Шевченко, вони — його духовні діти і послідовники — піднесли на високий рівень культ жінки - матері, часто усоблюючи в ній матір-Україну. Так же, як і Шевченко, вони показували в своїх творах правдиві реалістичні картини народного життя і сприяли цими творами великій справі національного, соціяльного і політичного визволення українського народу. Так же, як і Шевченко, вони обстоювали не тільки інтереси свого народу, а й інтереси всіх поневолених народів та індивідуальні права окремої людини на свободу і рівність. Українські письменники — наступники Шевченка — високо тримали його прапор волі і гуманізму.

Найповніше революційні національно - визвольні традиції Шевченка розвивали Ів. Франко, Леся Українка і М. Коцюбинський. Вони піднесли мистецький та ідейний рівень своїх творів до найвищих вершин світової літератури.

Великого і благодійного впливу Шевченкової творчости зазнали не лише українські письменники, а й мільйонові маси українського народу. Шевченко створив українську націю, свідому своїх цілей і прагнень. В революційні роки 1917 - 20 — в дні найбільшого вияву національної думки над усім, як каже Ніковський, „панував ВІН один: український поет! Українську переможну революцію зробив Шевченко!"

Німецький учений Густав Шпрехт, визначаючи місце Шевченка в світовій літературі, писав: „Шевченко висловив у своїй творчості дух Українського Народу та його ідеали з такою силою і різносторонністю, що він став символом своєї країни, так само як Гомер був виразником духу Еллади, як Вірґілій був виразником духу Римської Імперії. Більше того, ні один пізніший поет не відбив національної суті свого народу так універсально, як Шевченко це зміг зробити. Навіть Данте не став виразником духу всієї Італії. І меншою мірою висловили національний дух своїх країн Сервантес, Мольєр і Толстой. Лиш сам Шевченко став символом, духовним провідником і виразником основних прагнень всієї нації".

Наче продовжуючи це визначення ролі Шевченка, М. Рильський підкреслює: „Більше може, ніж будь-який народ, має право і підстави український народ називатися народом геніяльного поета Т. Шевченка, бо ж цей поет був не тільки виразником прагнень, надій і думок свого народу, але й живим символом і втіленням — сам, як особа, — його страждань і його боротьби". І тому наше національне свято — „Шевченківські Дні" — це не тільки спогад про великого поета України.

Під прапором Шевченка невпинно іде вперед український народ, іде через Голготу мук і страждань до свого неминучого Світлого Воскресіння, до своєї волі і державної незалежности, до здійснення святого заповіту Шевченка:

„В своїй хаті — своя Правда
І Сила і Воля!"

Кінець.

ДИПЛОМАТИЧНИЙ СКАНДАЛ

Мюнхен. — Рішенням уряду д-ра Аденауера відкликано посла федеральної республіки Ганса Кроля з Москви, де він заступав Західню Німеччину від 1955-го року. Сталося це проти волі посла, і сам голова німецького уряду тільки після довгого вагання постановив відкликати його з Москви. Цей дипломат мав ту вигоду для німецького уряду, що знає добре російську мову і, крім того, умів нав'язати персональні відносини з диктатором Кремлю Хрущовим. Тепер Кроль, залишивши свій відповідальний пост у Москві, працюватиме як політичний дорадник у міністерстві в Бонні.

Що сталося? Чому так раптово урвалася кар'єра цього дипломата?

Д-р Кроль не мав симпатій серед професійних дипломатів старої і повоєнної Німеччини. Не любили його й колишній міністер закордонних справ Західньої Німеччини фон Брентано, і наступник Брентана на посаді міністра закордонних справ, Шредер. Причина лежить у гарячому характері Кроля, який не завжди додержувався правила дипломатів: ховати думки за словами.

Бувши в Бонні у січні 1962 року, посол Кроль допомагав німецькому урядові укладати відповідь на ноту Хрущова з 27-го грудня 1961-го року. Треба думати, Кроль не зовсім був задоволений із тієї відповіді, бо він уважає, що Західня Німеччина, у власному інтересі, повинна виявити ініціятиву для врегулювання відносин з Москвою. Перебуваючи в Москві, Кроль міг бачити, чого можна добитися від уряду Хрущова і що треба вважати за неможливе.

Перед від'їздом до Москви з Бонну Кроль мав зустріч з німецькими журналістами і поділився з ними деякими своїми думками. Канцлер Аденауер не раз казав, що за програну війну доведеться платити. Є також немало німців, які вважають, що треба скинути з рахунку території, прилучені до СССР — Східню Німеччину і землі на схід від лінії Одри - Ніси, заселені поляками. В розмові з журналістами посол Кроль міг на це натякнути. Чи це було з певністю — не можна ствердити.

В кожному разі, вістка про „угодівство" д-ра Кроля супроти Москви і Варшави попала до преси і наробила багато шуму. Кроль протестував телеграмою з Москви проти пресової нагінки на нього. д-р Аденауер викликав Кроля в Бонн „до рапорту". До цього ще прилучилася заява радника німецького посольства в Москві до представників преси, в якій він критикував Кроля.

Кажуть, що Кроль супроти свого уряду був завжди льояльний, але його нервовий темперамент зіпсував йому персональні відносини з його підлеглими і з деякими міністрами. Це помстилося на ньому, і вже не міг його врятувати навіть старий Аденауер.

Москва не була б Москвою, коли б не постаралася використати напруження, яке постало між послом Кролем і його урядом. Московські урядові кола висловили своє невдоволення тим, що позиція Кроля в Москві була загрожена. Ця „поміч" Москви була для Кроля фатальною, бо його противники перетлумачили це, як доказ прихильности Кроля до совєтського уряду. Звичайно, це не має жадних підстав. Але противники Кроля використали для себе цю „приязнь" Москви до німецького посла в СССР.

Можна думати, що також інший момент грав певну ролю в справі Кроля. Він не був „ідеальним дипломатом", якого змальовує в своїх працях відомий англійський політичний письменник сер Гарольд Ніколсон. За Ніколсоном, ідеальний дипломат точно виконує всі директиви свого уряду, чи він з ними згідний, чи ні. Своєї ініціятиви, без директив уряду, дипломат не сміє виявляти в справах загальної лінії політики своєї країни, бо це приводить до многогранности політики. — Кроль мав на це інший погляд, і через це заходив у конфлікти з попереднім міністром фон Брентаном.

Тепер новий міністер, очевидно, переконав Аденауера, що політика Німеччини супроти СССР мусить творитися в Бонні, а не в Москві, і це було тою „краплею", яка переповнила чашу.

И. А.

ПІД ЗНАКОМ АТОМОВОЇ ЗБРОЇ

Недавно появилося кілька статтей проф. Е. Тейлора в „Сатардей Івнінґ Пост" про атомово - енергетичні справи. Проф. Тейлор — батько атомово - водневої бомби. Він переконав свого часу проф. Айнштайна, що конструкція атомової бомби можлива, і той написав листа до Рузвелта, давши тим початок дослідам. Сам Тейлор уможливив конструкцію атомово - водневої бомби, винайшовши для неї запальник.

Недавно Америка проголосила, що відновить випробування атомової зброї. Це була відповідь на такі ж випробування, проведені Москвою. З цього приводу алярмісти підняли великий шум. Вони намагаються всякими кличами і демонстраціями переконати уряд, що він робить смертельно небезпечне діло.

Алярмісти — це люди, які впали жертвою обману. Своїми демонстраціями вони роблять ведмежу прислугу собі, Америці і вільному світові. Хоч мотиви їхнього галасу людяні, їх акція тільки збільшує небезпеку атомової війни. І це ось чому:

Світ ще не готовий до атомового чи будь-якого іншого роззброєння; держава, що роззброюється, не оглядаючись на оточення, сама себе прирікає на загибіль.

Демонстрації проти випробувань атомової зброї показали, що американська думка заражена страхом, і що той страх впливає й на американську політику. В системі думання, що її накидає страх, саме посідання і вдосконалення атомової зброї розглядається як жахлива дійсність завтрішнього дня. У висліді це створило рецепт: роззброєння.

Далі та сама філософія доказує, що зброєння відвертає увагу Америки від такого шляхетного діла, як поліпшення долі людського роду. Асошіейтед Прес навіть підрахувала, що кожна година збройних перегонів коштує 14 мільйонів долярів, і що за ту суму, яку видається на перегони, можна нагодувати всіх голодних людей на землі, подбати за хворих та придбати для 240 мільйонів людей недорозвинених країн мешкання. Над тими всіми цифрами поставлено як клич: роззброєння виключить з життя світу те, що загально зветься балянсом терору.

До правди не важко додуматися. А вона така: коли б Америка сама себе роззброїла, рівновага в балянсі терору пересунулася б вбік Москви. Ясно, що одностороннє роззброєння ставить перед Америкою далеко гірші перспективи, як двостороннє роззброєння. Проте, досі нема поважних познак, що це могло б статися.

Алярмісти не переставали домагатися одностороннього роззброєння Америки навіть тоді, коли Москва в 1961 році переводила випробування нової атомової зброї. Вони арґументували це тим, що поновлення Америкою випробувань поставило б під знаком запиту американську миролюбність.

Навіть коли б Америка уклала з Москвою договір про атомове роззброєння, то й це був би односторонній акт, бо нема сили, яка змусила б Москву той договір виконати. Всі переговори про атомове роззброєння виявили нереальність такої справи.

Тим часом настала така ситуація, що Америка конче потребує випробувань для вдосконалення малих атомових стрілен, які легше приховати від ворожого ока, легше перевозити автами чи залізничими вагонами. Для таких стрілен треба менших підводних човнів і літаків.

Тепер Америка не має певности, чи її існуючої військової сили вистачить і для загальної і для обмежених атомових воєн. Стратеги признають, що загальна атомова війна була б катастрофою для всіх і тому більшу вагу прикладають до обмежених воєн. Успіх в такій війні залежить у великій мірі від ефективности тактичної зброї.

В 1958-му році Америка ще мала перевагу над Москвою в атомовій зброї. В 1961 році Москва випробовувала свою нову зброю, і тому можливо, що американська перевага зазнала змін. Москва пішла на випробування, не оглядаючись на те, що це викличе лиху світову опінію щодо її миролюбивости.

Алярмісти завдають людям багато журби, твердячи, що радіоактивність відпадків, які постають під час вибухів атомових бомб, шкідливі для здоров'я людей, ба навіть для наступних поколінь. Проф. Е. Теллер заявляє, що всі ті твердження перебільшені. Вплив тих речовин такий малий, що страхи зовсім неоправдані.

Від самих початків, коли почались експерименти з атомовою вибуховою речовиною, науковці були свідомі тієї небезпеки і тому подбали про відповідні засоби охорони. При тому використано досвід десятиліть з рентґеновим промінням, який показав, що надмірне вживання цього лікувального засобу викликає попечення шкіри, рани, рака і навіть смерть людини.

Найбільше шуму наробили ті радіоактивні відпадки, що під час вибуху ядрової бомби попали високо в атмосферу. Їх вітри рознесли на просторі тисяч миль, а може й довкола землі, і вони спадали на землю кілька тижнів.

Проте, досліджено та ствер-

(Закінчення на стор. 4-тій)

ЛИСТИ ДО РЕДАКЦІЇ

У СПРАВІ АНГЛОМОВНОЇ ЕУ

Хвальна Редакціє:

Прошу виправити неточність, що трапилася в повідомленні торонтського університетського видавництва, вміщеному в „Свободі" з 10-го березня ц. р. Мене названо серед головних редакторів американського видання Енциклопедії українознавства.

Я дійсно брав участь у редаґуванні матеріялів до Енциклопедії протягом кількох років. Але що справа видання відкладалася, а я був обтяжений іншими обов'язками, з кінцем 1959-го року я від цієї праці відійшов. Оскільки дальше редаґування всіх розділів, крім розділу про мову, відбувалося відтоді без моєї участи, я просив Український Народний Союз вилучити мене з числа головних редакторів, на що дістав згоду цієї інституції.

З пошаною

Юрій Шевельов

Ню Йорк, 14 березня 1962 р.

о. Мелетій М. Соловій, ЧСВВ

МИТРОПОЛИТ ЙОСИФ, ЯК БОГОСЛОВ-НАУКОВЕЦЬ

Доповідь на науковій конференції НТШ 17. II. 1962 р.

(2)

Про науково - богословську вартість „Науки про Святі Тайни" митр. Йосифа треба було б говорити окремо і багато більше, ніж на це дозволяють рямці короткої доповіді. Скажемо тут загально, що цей підручник є, так би мовити, дзеркалом його глибокого богословського ума, зразком науковости, прецизности і величезного, енциклопедичного знання, а водночас прикладом незвичайної проглядности, методологічного опрацювання багатої матерії. Читачеві зразу впадає у вічі дуже велика начитаність автора в творах св. Отців і Східньої і Західньої Церкви, в творах визначних богословів — почавши від найдавніших аж до найновіших часів. Доказом наукової солідности і сумлінности митр. Йосифа є те, що він цитує авторів в оригіналі: по-грецьки, по-латині та в інших мовах. Ніде не вдоволяється митр. Йосиф цитатами чи арґументами, вирваними з контексту, і ніколи не наводить їх з другої чи третьої руки. Його засадою було йти до джерел: „ад фонтес".

Укладення науково - богословського підручника коштувало митр. Йосифові дуже багато часу і наполегливої праці. Шкода, коли б ця праця пропала або осталась незавершеною! У вступному слові до „Науки про Св. Тайни" митр. Йосиф з'ясовує ціль і завдання свого підручника. Ним бажав він заповнити велику прогалину в нашій богословській літературі і дати в руки і священиків та світських кругів підручник, що відповідав би вимогам наукової методології, з науковим апаратом, з устійненою богословською термінологією, такий, що його домагається богослов'я Сходу. І — треба сказати — задум митр. Йосифа у підручнику про Святі Тайни переведений на сто відсотків. Дав би Бог, щоб інші томи Догматичного Богослов'я, над якими стільки років працював митр. Йосиф, пережили наше сьогоднішнє лихоліття і колись таки побачили світло денне. Тоді митр. Йосиф увійде до української богословської літератури як український новочасний Іван Дамаскин або Тома Аквінат Україн. Католицької Церкви.

Проблема Сходу і Заходу в писаннях митр. Йосифа

Крім наукових праць із ділянки догматичного Богослов'я, митр. Йосиф написав декілька знаменитих розвідок і доповідей на богословсько-історичні теми, в яких, зокрема, заторкується питання Сходу і Заходу в їх богословсько-ідеологічних подібностях чи розходженнях. До цієї катеґорії писань митр. Йосифа належить найперше його розвідка п. з. „Значення св. Томи з Аквіну для справи з'єдинення". Ця розвідка була призначена як доповідь на 4-ий Унійний Конґрес у Велеграді (від 31 липня до 3-го серпня 1924 р.). Однак, від польських адміністраційних властей митр. Йосиф не дістав візи до Чехо-Словаччини і тієї доповіді не міг відчитати. Вона була вміщена в „Богословії" (том III, кн. 1-2, 1925, стор. 1-18), а також в „Актах Велеградського Унійного З'їзду" (Оломовц 1925, стор. 254-272).

У цій короткій, але під кожним оглядом знаменитій розвідці митр. Йосиф вказує на велике значення творів св. Томи Аквіната на Сході. Найперше він виказує, як зовсім неслушно деякі російські та українські автори новіших часів висловлюються згірдливо про схолястику, як про питомо західній витвір, як про щось нежиттьове, заскорузле, а втім схолястика і її найбільший вчитель — це багатовікова науково - богословська спадщина філософів Сходу: Платона, Аристотеля і таких визначних світових світочів Східньої Церкви, як Климентій з Олександрії, Оріген, св. Василій, св. Кирило, зокрема ж знаменитий богослов - схолястик св. Іван Дамаскин із своїм твором „Пігі тіс ґнозеос".

Опісля митр. Йосиф виказує, який великий авторитет мали св. Тома та схолястика між православними богословами і церковними письменниками. У 14-му стор. в грецько - візантійській богословській літературі вплив св. Томи був такий великий, що там постала окрема томістично - схолястична школа, з яких найвизначнішими були Деметріос Кидонес, Юрій Схоляріос, Мануїл Калекас, Нікифор Ґреґорас, Іван Кіпаріссіотес, Варлаам з Калябрії, Григорій Акіндінос, кардинал Виссаріон, та ін. Ці та інші автори переклали твори св. Томи Аквіната на грецьку мову і в дусі схолястичної методи писали свої твори та боронили погляди і авторитет св. Томи проти деяких своїх сучасників, нпр. проти Матея Панарета, Максима Плянудес, Ніля Кавасили та ін.

Також наша славна Київська Могилянська Академія була під цілковитим впливом св. Томи та схолястики. Найперше сам її засновник, митр. Петро Могила, студіював у західніх університетах і виріс на творах св. Томи й інших західніх схолястиків. Книгу св. Томи про св. Тайни митр. Петро Могила мав у своїй бібліотеці із власноручним підписом, і вона по сьогодні є в бібліотеці колишньої Київської Академії. Д. Вишневський, що писав капітальний твір „Киевская Академия в первой половине XVIII ст." (Київ, 1903), пише, що там „авторитет Томи Аквіната ставився понад усі інші авторитети". Професори Академії, автори богословських підручників, як Інокентій Поповський і Йосиф Волчанський, укладали свої підручники на основі творів св. Томи, послуговувалися його доказами і завжди покликалися на його арґументи: „ось так вчить Тома, Скот, Алберт Великий, Авіценна та інші філософи-богослови, і ми з ними те саме твердимо . . ."

БЕРЕЗЕНЬ — МІСЯЦЬ ШЕВЧЕНКА! НАШИМИ ЩЕДРИМИ ПОЖЕРТВАМИ ЗБУДУЙМО У ВАШИНГТОНІ ПАМ'ЯТНИК ДОСТОЙНИЙ ВЕЛИКОГО КОБЗАРЯ, УКРАЇНСЬКОЇ НАЦІЇ ТА СТОЛИЦІ АМЕРИКИ!

З ЖИТТЯ ГРОМАД І ОРГАНІЗАЦІЙ

Свято Державности і Соборности в Твін-Ситі, Міннесота

Свято державности і соборности відбулося 28-го січня цього року.

Напередодні свята, в суботу 27-го січня, досить численна українська делегація, зорганізована Міннеаполіським відділом УККА, відвідала стейтовий капітоль у Сент Полі для зустрічі з губернатором Міннесоти республіканцем Елмером Ендерсоном, який вже нераз раніше виявив свою обізнаність із справами української визвольної політики та своє недвозначне співчуття їй. До складу делеґації входили: почесний голова Міннеаполіського відділу УККА та член політичної ради Централі УККА проф. Олександер Грановський, голова Міннеаполіського відділу УККА Василь Домбровський, настоятель УПЦ св. Юрія Переможця прот. о. Андрій Кість, учасники визвольних змагань полк. Василь Філонович та інж. Олександер Гайдай, секретарка 16-го відділу СУА інж. пані Валентина Єрмоленко, заст. голови Міннеаполіського відділу УККА, голова 345-го відділу УНСоюзу Михайло Каркоць, голова управи громадського хору „Дніпро" інж. Іван Янович, дириґент хору „Дніпро" Микола Бринь, голова ОДУМ Борис Попель, народжена у Міннесоті пані Люба Перчишин та інші. Крім того у складі делеґації були стилево вдягнені у полтавські та гуцульські строї молоденькі дівчатка та хлопці з хору „Дніпро" та обидвох місцевих танцювальних груп.

Зустріч з губернатором стейту відбулася у надзвичайно щирій, теплій, атмосфері. Вітаючи губернатора, проф. О. Грановський підкреслив значення та вагу української визвольної боротьби для світу та для Америки зокрема. Губернатор Е. Ендерсон прочитав текст підписаної ним декляраціï проголошення дня української незалежности у Міннесоті, у якій зазначено, що 4-ий універсал був правним висловом волі та прагнень усього українського народу, висловив переконання, що прийде час і у визволеній від тиранії російського окупанта столиці України Києві знову майорітимуть жовто-блакитні прапори української волі, як і 44 роки тому. Висловивши сердечну подяку за подаровані йому в імені Міннеаполіського відділу УККА англомовні книжки про Україну, в тому вибрані твори Лесі Українки, видані англійською мовою, а також за просто неперевершені своєю художньою майстерністю писанки виробу Люби Перчишин, губернатор сам висловив бажання сфотографуватися разом з членами української делеґації, обов'язково поруч із наймолодшими в ній — Христинкою Амброзяк та Орестом Крамарчуком, яких ніжно обійняв. Бажання губернатора здійснила пані Марґа Домбровська.

Свято 44-ої річниці державности і 43-ої річниці соборности відбулося 28-го січня у залі Вентон - Гол. Після американського гимну (піяністка панна Уляна Крамарчук) свято відкрив голова Міннеаполіського відділу УККА В. Домбровський. За його пропозицією однохвилинною мовчанкою вшановано всіх тих, які полягли у збройній боротьбі за волю України, а також довготривалими оплесками вшановані учасники визвольних змагань, які були у залі. Проф. О. Грановський прочитав підписану губернатором стейту деклярацію проголошення дня української незалежности. Прочитано також звернення Централі УККА до українців Америки — секретар Міннеаполіського відділу УККА Микола Дербуш.

Змістовний, об'єктивний реферат „Дні української слави" виголосив добрий промовець — настоятель УПЦ св. Миколая — д-р о. Володимир Левицький. У другій частині свята проф. О. Грановський прочитав англійською, а М. Дербуш українською мовами, текст резолюції свята, надісланий пізніше в імені відділів УККА Твін - Ситі до кількох найвизначніших державних мужів Америки, в тому і до президента Джана Кеннеді. Цю резолюцію надіслано також до Централі УККА, українських громадсько - політичних організацій та преси.

Голова відділу УККА Сент Полу Степан Коцюба склав подяку виконавцям і учасникам свята, а водночас звернувся з палким закликом про підтримку УНФонду УККА та посилення громадської активности українців Твін-Ситі.

Зміст художньої частини свята складався з надзвичайно вдалого та майстерного виступу хору „Дніпро" (дириґент М. Бринь, акомпаніяторка — пані Кіра Цареградська), який виконав „Не пора", „Вперед, сини народу!", марш „Україна" (муз. Г. Китастого) та „Вставай, народе!". Довгі, бурхливі оплески всіх присутніх завершували виконання кожної з пісень. Дуже вдалим був також сольовий виступ відомої ще з Рідних Земель співачки Олени Бенцаль - Карп'як, (акомпаніяторка пані О. Карп'як), яка виконала уривки з опери „Запорожець за Дунаєм".

Ярослав Коляса (акомпаніяторка панна Христина Гунчак) виконав складну композицію концерту на скрипці. Ще складнішу композицію концерту виконав на клярнеті також юний здібний дебютант Богдан Мельниченко. Його акомпаніяторкою була досвідчена піяністка та співачка Зоя Мельниченко (мама Богданчика), донька відомого оперового співака Київської опери Олександра Мартиненка.

Панни Уляна Тисовська, Тетяна Гринишин, Уляна Крамарчук, пані Ольга Хоролець і Петро Вітрик у деклямаціях, ніби ілюструючи реферат, відтворили в уяві слухачів дні нашої слави — добу визвольних змагань.

Експресивними і мальовничими були виступи обох місцевих танцювальних груп — Народного балету Твін - Сиі (керівник Василь Павлюк) і „Черемош" (керівник Петро Королевич), які в полтавських та гуцульських строях виконали вдало низку народніх танців.

Художнє удекорування сцени, а в тому прекрасні портрети головного отамана Симона Петлюри та проф. Михайла Грушевського, переведено під керівництвом відомого, здібного артиста - маляра Олекси Булавицького.

Художню програмку свята виготовив Антін Семенюк.

На святі були виставки: Доба українських визвольних змагань (полк. армії УНР Василь Філонович), Українське народнє мистецтво (пані Марія Процай і Люба Перчишин), Українська преса у вільному світі (М. Дербуш), Українські державні поштові марки (М. Дербуш) та Українські пропам'ятні марки (пна Оксана Соловей).

Кількість присутніх на святі дорівнювала коло 400 осіб, у тому два - три десятки гостей не українців.

Микола Дербуш

Збори Відділу УНС в Ст. Кетіринс

Відділ УНС число 427 в Ст. Кетіринс, Онт., відбув Річні Збори 25-го лютого, в годині 2-ій по полудні. Збори відбуто в домівці філії УНО під числом 177 Ніягара вулиці. Збори перепроваджував п. К. Фіцик, секр. О. Плюта.

По звітах минулорічних урядовців, член контрольної комісії п. К. Фіцик заявив зборам, що фінансові книги знайдено в повному порядку, членські вкладки все були висилані на час до Головної Управи УНС п. П. М. Цибуляком, та про стан Відділової каси скарбника п. М. Боровського, по чім запропонував вотум довір'я уступаючому зарядові. Збори прийняли звіти одноголосно оплесками.

По наміченню праці на біжучий рік, внесках, і запитах, приступлено до вибору нового уряду на біжучий рік.

В склад уряду увійшли слідуючі особи: голова — В. Чорнописький, місто - голова — П. Піжицький, рек. секр. — О. Плюта, фін. секр. — П. М. Цибуляк, скарбник — М. Н. Боровський, члени — пп. М. Гладиш, й М. Чорнописький. Контрольна Комісія — К. Фіцик, Ф. Піжицький, й В. Бігун. Опікунів хворих — М. Пелешак, п-ні М. Ковальська, й п-ні Е. Піжицька.

Опісля відбулися звичайні збори, на яких на внесок пп. М. Боровського, піддержаним В. Чорнопиським, на делеґата на найближчу конвенцію УНС вибрано П. М. Цибуляка. На внесок пп. І. Ковальського, піддержаний В. Пласконосом, вибрано п. К. Фіцика на заст. делеґата.

Збори закінчено співом „Ще не вмерла Україна".

Предсідник Зборів **К. Фіцик.**
Секретар Зборів **О. Плюта**

● **Мистецька Кураторія Української Вільної Академії Наук у ЗДА** повідомляє, що в суботу 17 березня 1962 року о 7 год. 30 хв. в будинку Академії — 206 Вест 100 вул., Н. Й., відбудеться закриття виставки картин Юхима Михайлова. У програмі: Вступне слово — Дам'ян Горняткевич, Музична інтродукція — Вадим Кіпа, Слово про мистця — Володимир Міяковський.

● **Українська Вільна Академія Наук у ЗДА** влаштовує наукове засідання Правничо-економічної секції та Комісії для дослідів над пореволюційною Україною і Совєтським Союзом з доповіддю д-ра Богдана Галайчука на тему „Совєтська концепція суверенности союзних республік і держав-сателітів". Засідання відбудеться в неділю 18 березня 1962 р. о 6 год. веч. в будинку Академії: 206 Вест 100 вул., Н. Й.

УВАН у ЗДА

Короткі Вісті

● **Міжнародна спілка електричних робітників** у вступній статті свого органу, написала, що успішний лет 40-річного астронавта Джана Г. Гленна свідчить про те, що людина в тому віці є на вершку своєї творчої сили, і тому нерозумно роблять ті, що не хочуть приймати на працю робітників, що мають 40 або і більше років.

● **В Західній Німеччині**, в місцевості Гамм у Вестфалії, стався в минулому тижні знову вибух в копальні вугілля у глибині 3.400 стіп. Згинуло 29 вуглекопів.

В Ляосі вводять суворі економічні реформи

Вієнціян. — Прозахідній уряд в Лаосі Буна Ума проголосив суворий банково-фінансовий декрет, за яким заборонено переводити будь-які операції закордонними валютами. Послідовно, за тим декретом не вільно виміняти й одного доляра інакше, як тільки на місцеву безвартну валюту. Ляоське радіо проголосило пояснення, що той декрет видано у зв'язку з відмовою Америки продовжувати фінансову допомогу на утримання ляоської королівської армії. Внаслідок цього Ляос попав у поважну грошову скруту, але названий ляоський прем'єр не захотів піти назустріч американським порадам. ЗДА вважають, що непоступливість Буна Ума в переговорах про створення компромісового й коаліційного уряду, в якому були б заступлені всі три взаємно ворогуючі політичні групи, затягає війну в Ляосі та спричинить новий наступ комуністів, які до цього часу осягнули великі перемоги й зайняли добру половину країни.

Увага! НЮ ЙОРК! Увага!

УКРАЇНСЬКИЙ ЗОЛОТИЙ ХРЕСТ В НЮ ЙОРКУ
запрошує Українське Громадянство на

АКАДЕМІЮ

пам'яті незабутньої Поетки-Революціонерки

Олени Теліги

в 20-ту річницю її героїчної смерти
що відбудеться
в НЕДІЛЮ, дня 18-го БЕРЕЗНЯ 1962 р.
в годині 6:00 вечора
в ШКІЛЬНІЙ АВДИТОРІЇ СВ. ЮРА
при 215 Іст 6-та вул.

В ПРОГРАМІ беруть участь: др. Галина ЛАЩЕНКО, Павлина РІЗНИК, Ганна ШЕРЕЙ, Галя КЛИМ, артисти театру „Живого Слова" Олімпія ДОБРОВОЛЬСЬКА, Лідія КРУШЕЛЬНИЦЬКА, Оля КИРИЧЕНКО, Зоя САЛИК, (музичне оформлення В. ЗМІЙ).

Того самого дня в Православних Церквах св. Володимира при 82-ій вул. й Св. Тройці при Брум вул. відправляться ПАНАХИДИ після Богослуження.

УПРАВА І-го ВІДДІЛУ УЗХ

АКАДЕМІЯ
У 70-ЛІТТЯ НАРОДИН
Митрополита Кир Йосифа
СЛІПОГО

НЕДІЛЯ, 25-го БЕРЕЗНЯ 1962
о год. 5-ій попол.
в залі УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО ДОМУ
1317 Вест Фаєт вул. СИРАКЮЗИ, Н. Й.

ПРОГРАМА

1. Американський Національний Гимн
   а. Отче Наш … муз. А. Кошиць
   б. Хваліте Господа … муз. А. Кошиць
   г. Живи Україно … муз М. Гайворонський
   виконує церковний хор, диригент **М. ЯВОРСЬКИЙ**
2. Святочний реферат (в українській мові) Вс. о. **В. ОСТАШ**
3. Тарас Шевченко: З Псальмів Давидових — Пс. XLIII
   деклямує **Дмитро ЛОЗИНСЬКИЙ**
4. а. Пісне Моя … муз. Д. Січинський
   б. Подражаніє XI Псальму … муз. В. Безкоровайний
   баритонове сольо — соліст **Зенон МЯГКИЙ**
   фортепіяновий супровід — **Ольга КРУЛЬ**
5. У храмі св. Юра … Збірна деклямація
   юначок — Пласт і СУМА
6. Промова (в анг. мові) … **Василь ЛУКАЧИК**
7. а. „Услиши Господи" … муз. І. Лаврівський
   б. „Прометей" … К. Стеценко
   г. Кант про Почаївську Божу Матір … муз. М. Леонтович
   соліст **Роман ШАРАН**
   виконує чол. хор „Сурма", дир. **Зенон МЯГКИЙ**
8. Під портретом Митрополита … виконують діти
   парохіяльної школи св. Івана Хрестителя
9. Боже Великий, Творче Всесильний

Академію звеличає своєю присутністю Їх Ексцеленція, Преосвященний Кир **Йосиф ШМОНДЮК**, Єпископ Стемфордської Дієцезії.

Проситься про чисельну участь.

КОМІТЕТ

УКРАЇНСЬКА ВІЛЬНА АКАДЕМІЯ НАУК У США

НАУКОВЕ ЗАСІДАННЯ

Правничо-Економічної Секції і Комісії для дослідів над пореволюційною Україною і Совєтським Союзом.
ДОПОВІДЬ д-ра Богдана ГАЛАЙЧУКА:

„СОВЄТСЬКА КОНЦЕПЦІЯ СУВЕРЕННОСТИ СОЮЗНИХ РЕСПУБЛІК І ДЕРЖАВ САТЕЛІТІВ"

Засідання відбудеться в неділю 18-го березня 1962 року в 6-ій годині веч. в будинку Академії 206 W. 100th St. в Ньо-Йорку

УВАГА! УВАГА!
ІРВІНҐТОН, НЮАРК, АСТОРІЯ, НЮ ГЕЙВЕН, БРІДЖПОРТ, ФІЛЯДЕЛЬФІЯ!

ПРЕКРАСНИЙ, КОЛЬОРОВИЙ І ЗВУКОВИЙ РЕЛІГІЙНИЙ ФІЛЬМ, НАЙБІЛЬШИЙ В ІСТОРІЇ ФІЛЬМУ

ЦАР МИРУ

БУДЕ ВИСВІТЛЕНИЙ В МІСЦЕВОСТЯХ:

Асторія, Н. Й., Olympia Theatre, 25-15 Steinway Street
Четвер, 15 березня 1962 р. год. 2:30; 4:00; 5:30; 7:00; 8:30 і 10:00 вечора.

Ню Гейвен, Конн., Princess Theatre, 206 Davenport Avenue
Понеділок, 19 березня 1962, год. 7:00 і 8:30 вечора

Бріджпорт, Конн., American Theatre, 1126 E. Main Street
Вівторок, 20 березня 1962, год. 7:00 і 8:30 вечора

Філядельфія, Па., Broad Theatre, 4813 N. Broad Street
Середа, 21 березня 1962, год. 5:30; 7:00; 8:30 і 10:00 вечора.

ЦАР МИРУ це життя і смерть Ісуса Христа.
ЦАР МИРУ це найбільша драма людства.
ЦАР МИРУ це фільм, що залишає небуденне враження.
ЦАР МИРУ — це фільм, який кожний повинен побачити.

Тож і прийдіть Ви з усією своєю ріднею, приятелями, друзями й знайомими.

АДМІНІСТРАЦІЯ ФІЛЬМУ

---

†

Ділимося сумною вісткою, що в середу, 14-го березня 1962 р. в Дітройті відійшов у вічність заосмотрений Найсвятішими Тайнами наш Найдорожчий Муж і Батько

Інж. ЛЕВ ШУМИЛО

бувший надлісничий, народжений 31-го травня 1892 р. в Західній Україні.

Заупокійна Панахида буде відправлена в п'ятницю, 16-березня о год. 7:30 ввечері в каплиці похоронного заведення Бугая при вулиці Коммор. Похорон відбудеться в суботу, 17-го березня о год. 9:15 рано з похоронного заведення Бугая в Дітройті до церкви Непорочного Зачаття і опісля на цвинтар Мавнт Олівет.

Тяжким горем прибиті:

СОФІЯ — дружина, БОГДАННА, УЛЯНА і ЗОРЕСЛАВА — доньки та СТЕФАНІЯ — сестра в Україні.

---

†

Товариство Українських Інженерів в Америці, Відділ в Дітройті, з жалем повідомляє своїх Членів і Українське Громадянство, що в дні 14-го березня 1962 року відійшов у вічність громадський діяч, довголітній член нашого Товариства і бувший голова

Інж. ЛЕВ ШУМИЛО

Панахида за спокій душі Покійного буде відправлена в похоронному заведінні Буган в п'ятницю, 16-го березня о годині 7:30 ввечері, а похорон відбудеться в суботу, 17-го березня о год. 9:15 з похоронного заведення до церкви Непорочного Зачаття і опісля на цвинтар.

ВІЧНА ЙОМУ ПАМ'ЯТЬ!

УПРАВА

---

†

Ділимося сумною вісткою, що 14-го березня 1962 року помер у Дітройті

Інж. ЛЕВ ШУМИЛО

б. голова нашого Відділу і теперішній член Контрольної Комісії.

Запрошуємо наших Членів до численної участи в похоронах.

Об'єднання Українців Америки „САМОПОМІЧ", Відділ в Дітройті

---

†

В глибокому смутку повідомляємо Рідних, Приятелів і Знайомих, що дня 11 березня 1962 р., з Волі Всевишнього, по важкій недузі відійшла у Вічність наша найдорожча Мама, Бабуня і Сестра,

бл. п. Стефанія з Модрицьких ЛЕВИЦЬКА

народжена 26 жовтня 1892 р. в Дрогобичі.

ПАНАХИДА буде відправлена в середу, 14 березня ц. р., о год. 8-ій веч., у похоронному заведенні С. Кредєнсор при 25-ій і Бравн вул.

ПОХОРОН відбудеться в четвер, 15 березня в год. 9-ій рано з церкви св. о. Миколая при 24-ій і Поплер вул. на цвинтар на Факс Чейсі у Філядельфії.

В глибокому смутку:

Дочка ХРИСТИНА з чоловіком ЮРІЄМ МАСЮКОМ
Син РОМАН з дружиною ТЕТЯНОЮ
Внуки ІГОР, ОСТАП, ОЛЕНКА, ОЛЕГ, РОМАН
Сестра АМАЛІЯ з чоловіком ІВАНОМ РУБЛЕМ
Сестра МИХАЙЛИНА КНЯЖИНСЬКА з доньками і внуками

Замість квітів на могилу Незабутнього
Д-ра НИКИФОРА ГІРНЯКА
складаємо 10 долярів на Українських Воєнних Інвалідів.

Д-р Григорій та Меля ДМИТРІВ

ЧИТАЙТЕ ЩОДЕННИК „СВОБОДУ"!

---

* Забезпечення коштує так мало!
* Брак забезпечення коштує так багато!
* Забезпечіться в Українському Народному Союзі!

ТИТАНІЄВИЙ ІНВЕСТИЦІЙНИЙ КЛЮБ
в НЮ ЙОРКУ
повідомляє, що
в суботу, 17-го березня 1962 р.
в год. 7:30 вечора
в УКРАЇНСЬКОМУ НАРОДНОМУ ДОМІ,
при 140 Друга Еве., в залі біля ресторану, в партері,
— відбудуться —

ЗБОРИ ЧЛЕНІВ ТИТАНІЄВОГО КЛЮБУ

з ДОПОВІДЯМИ:
інж. Олександра МАРКОВА,
секретаря-касира Continental Titanium Corp. в Монтреалі та
інж. Атанаса МІЛЯНИЧА,
голови Союзу Титанієвих Клюбів.

На Збори запрошені члени Клюбу з Ню Йорку, Нюарку та Околиці й всі, що інтересуються розвитком першої української Титанієвої Спілки.

УПРАВА КЛЮБУ

УКРАЇНСЬКЕ ТЕАТРАЛЬНО-МУЗИЧНЕ ТОВАРИСТВО „НОВА СЦЕНА" В ШІКАГО

ПОВІДОМЛЕННЯ

ЗВИЧАЙНІ ЗАГАЛЬНІ ЗБОРИ Т-ВА „НОВА СЦЕНА"
відбудуться
дня 18-го березня (неділя) 1962 р., о год. 3-ій по пол.
в залі Тейльор Гавз при вул. 915 Н. Волкотт
зі слідуючим порядком:

1. Відчитання протоколу із попередніх Загальних Зборів.
2. Вибір Президії Зборів.
3. Звіт уступаючої Управи.
4. Дискусія над звітами і уділення абсолюторії уступаючій Управі.
5. Вибір нової Управи.
6. Внески і запити.
7. Закриття Зборів.

На случай неприсувности вимаганого числа членів, Збори відбудуться годину пізніше.

Присутність всіх членів обов'язкова. В разі поважної перешкоди прибуття на Збори, просимо повідомити Управу Т-ва — *1106 Н. Волкотт, Шікаго 22, Ілл. Це є конечне з огляду на упорядкування членства.*

Гостям раді. Бажаючі вступити у члени Т-ва можуть це зробити перед зборами.

Управа Т-ва „Нова Сцена"

УКРАЇНСЬКЕ АКАДЕМІЧНЕ Т-ВО „ЗАРЕВО" в НЮ ЙОРКУ
ЗАПРОШУЄ УКРАЇНСЬКЕ ГРОМАДЯНСТВО НА
ДОПОВІДЬ МАРУСІ ПОПОВИЧ
на тему

УКРАЇНА СЬОГОДНІ

Доповідь, що буде ілюстрована найновішими фільмами з КИЄВА, ХАРКОВА, ЛЬВОВА, ПОЛТАВИ, ЯЛТИ, ТЕРНОПОЛЯ,
відбудеться
в СУБОТУ, 17-го БЕРЕЗНЯ 1962 р., о год. 7:30 веч.
в УНДОМІ при 140 2 Евеню (заля ч. 22)

БРАТСТВО БРОДИ - ЛЕВ, ІНК.
Т-ВО ОХОРОНИ ВОЄННИХ МОГИЛ

ПОВІДОМЛЯЄМО,

що в суботу 17-го березня 1962 р., о год. 6-ій веч.
відбудуться

Річні Звичайні Збори Братства

У ВЛАСНІЙ ДОМІВЦІ
Українського Народного Дому в Ню Йорку

ПОРЯДОК НАРАД:

1. Відкриття Зборів і вибір предсідника Зборів.
2. Віддання почесті померлим членам і товаришам зброї.
3. Відчитання протоколу з попередніх Зборів.
4. Звіти членів Управи (голови, місто-голови, референта видань, фінансів, секретаря і інш.).
5. Дискусія над звітами.
6. Вибір Управи і Контрольної Комісії.
7. Вибір представників до УККА на конвенцію і Об'єднаного Комітету.
8. Вільні внески.

УПРАВА

Організація Оборони Чотирьох Свобід України
Відділ 10-ий — Дітройт
має шану запросити Вас на політичну доповідь

Д-ра ПЕТРА МІРЧУКА

ПІД НАЗВОЮ

„НАСТУП МОСКВИ і МИ"

що відбудеться
в неділю, дня 18 березня 1962 р., о год. 3.30 по пол.
в залі
УКРАЇНСЬКОГО НАЦІОНАЛЬНОГО КЛЮБУ „ОРЛИК"
при вулицях
CONANT & EVALINE, HAMTRAMCK, MICHIGAN

Управа 10 Відділу ООЧСУ

Великий день парафії св. Володимира в Ню Йорку

Неділя, 18-го лютого, залишиться на довший час у пам'яті парохіян церкви св. Володимира в Ню Йорку, бо тоді припало Двадцятиліття відновлення Єпископату Української Православної Церкви в Києві. Тоді до м. Пінська прибули майбутні єпископи о. Нікaнор Абрамович та о. Ігор Губа, урочиста хиротонія в єпископи яких відбулася в днях 9—10 лютого 1942 р. в катедральнім соборі міста. Хиротонію перевели Владики Полікарп та Олександер.

На протязі дальших років церква пережила в Україні турботні та жорстокі роки, коли з одного боку всі вірні радувалися, що з кождим днем відчиняється все більше церков та висвячується більше священиків, а з другої сторони ненависть та жорстока політика окупаційної німецької адміністрації розпочала нагінку на все національно - свідоме на нашій землі.

Зокрема жорстока нагінка пішла в і д 1943 р., коли не тільки арештовано священиків, але й палено храми Божі, навіть з вірними в них на молитві. Ґестапо працювало разом з большевицькою московською аґентурою.

Про це говорив у своїй проповіді під час Божественної Літургії Владика Мстислав, при сослуженні духівництва. Також відправлено Молебен за здоров'я тих з духівництва, що пережили роки лихоліття, та за вірних церкви, і за нове відродження нашої церкви на нашій землі.

Під час Молебна Владика Мстислав нагадав присутнім про тяжку долю Митрополита Греко - Католицької Церкви І. Сліпого, який знаходиться на засланні десь в Московщині. Владика просив всіх помолитися за нього, щоб Господь дав йому сил перенести всі страждання.

Після Богослуження в залі Катедри відбулося скромне прийняття, улаштоване групою жіноцтва з нагоди іменин нашої відомої улюбленої співачки Ганни Ширей. Зібралося сорок гостей та були присутні Владика Мстислав, священики на чолі з о. Л. Веселовським та голова Союзу сестрицтв православної церкви п. Івченко та члени управи Союзу.

Іменинниця була зхвильована цим прийняттям та тими словами привітів, що були вже сказані, серед яких зокрема були цікаві спогади Владики Мстислава. Владика згадав, як в 1942 р., він та Владика Нікaнор були присутні на сходинах київських поетів, письменників та артистів, і як тоді він вперший раз почув спів п-ні Ганки Ширей, як її тоді всі звали... „То були часи виїйкових переживань та щастя, мати перші контакти з українцями, що дбали про розвиток українських мистецтв... а потім прийшло до концертів славного тоді хору „Думка" Городовенка, хору, який залишив надзвичайні впливи на багатьох, а спомин про те все є свіжий і в мене і, мабуть, у всіх тих, хто чув ті співи".

Не раз промовляв проф. В. Завітневич, п-ні Івченко та ін., а сама іменинниця розхвильована до сліз, розповіла присутнім, як в своїх дитячих роках, коли їй було ледве шість років, вона співала в хаті своїх батьків для гостей. Вона була 16-та з ряду серед 18 дітей тої родини. А коли їй було коло восьми років, вона вперше співала в церкві — „Отче Наш". Її батьки були дуже релігійні люди і вчили її, що її голос мусить завжди вперщу чергу дякувати Богові у церкві, а потім служити людям.

І дійсно, ми її маємо такою серед нашої громади, така вона є у Ню Йорку. Може ті кілька годин під час прийняття були б довші, якби знов не той поклик. Вона в той вечір мала співати ролю Матері в опері М. Аркаса — „Катерина" в Брукліні. Там ми її також чули. Чули „її співи не тільки українською мовою співані, а співані з великим почуттям української душі". Як хтось висловився раз про п-ні Ганну.

І. С.

Читайте українські книжки й газети, бо часте читання веде до просвіти, а просвіта — це сила

ПОВІДОМЛЕННЯ

СОЮЗ УКРАЇНСЬКО - АМЕРИКАНСЬКИХ СПОРТОВИХ ТОВАРИСТВ — ПІВНІЧ, ДЕЛЕҐАТУРА УСЦАК

Справи: Відбиванка, столова ситківка, копаний м'яч, з'їзд СУАСТ - Північ.

а) Відбиванкові першенства СУАСТ - Північ на 1962 р., відбудуться в Шикаґо 17-го березня (субота) 1962 р. Господарями змагань є УАСТ „Леви". Початок змагань о год. 1-ій по полудні в залях Гомболдт Парку. Зголошення повинні бути надіслані на руки секретаря УАСТ „Леви", 2410 Вест Шикаґо Евню, а копію зголошення на руки секретаря СУАСТ - Північ п. Мирона Дахнівського.

б) Першенства столової ситківки СУАСТ - Північ на 1962 р., відбудуться в Шикаґо 31 березня 1962 р. (субота) в залі СУМА. Господарем змагань є СК „Крила". Зголошення проситься присилати не дальше як 24 березня на адресу господаря змагань СК „Крила" 2457 Вест Шикаґо Евню, Шикаґо 22, а копію на адресу секретаря СУАСТ-Північ п. Мирона Дахнівського. Початок змагань о год. 2-ій. Подробиці змагань Члени Товариства дізнаються з Обіжника ч. 1/62, який є розісланий до вашого відома.

в) Першенства в копанім м'ячі СУАСТ - Північ на 1962 рік, відбудуться 26 і 27 травня 1962 р., в Дітройті, Господарем змагань є УСТ „Черник". Подробиці змагань, площа й інше будуть подані пізніше, в окремому Обіжнику СУАСТ - Північ.

г) Повідомляється всі установи фізичної культури — членів Союзу Українсько-Американських Спортових Товариств — Північ, Делеґатура УСЦАК-у, що в суботу 17 березня 1962 р. о год 8-ій веч. в Шикаґо, в приміщенні Дому СУМА, при 2457 В. Шикаґо Евню, відбудеться З'їзд СУАСТ - Північ, із наступним порядком нарад:

Відкриття, прийняття порядку нарад, відчитання і прийняття протоколу з попереднього з'їзду, звіти керівних Органів СУАСТ - Північ, дискусія над звітами, уділення абсолюторії уступаючим Органам, вибір нових Органів СУАСТ - Північ, внески і запити і закриття.

Згідно з Правильником кожне Товариство, член СУАСТ -Північ має право вислати на З'їзд одного представника з рішальним голосом. Управа СУАСТ - Північ дуже просить Хвальні Управи доложити всіх старань, щоб представники кожного Товариства були присутні на черговім З'їзді СУАСТ - Північ.

Микола Чуйко
реф. преси й пропаганди
СУАСТ - Північ

З КАНАДИ

Відомий із своїх мужніх виступів в обороні України — наш земляк, сенатор В. Вал виїхав у першому тижні січня ц. р. до Парижу на наради Громадського Комітету НАТО. Він напевно й цим разом скористає з можливости, щоб на форумі НАТО з'ясувати проблему України та інших поневолених Москвою народів.

⁂

Королева Єлисавета II кожного року в день Нового Року нагороджує деяких достойників і заслужених людей різними відзначеннями й титулами.

Між цьогорічними відзначеними находяться три чергові українці адвокати, що дістали титул „королівських радників": з Торонта адвокат М. Романюк (колишній голова Відділу КУК), адвокат Ст. Крип'якевич із Оттави, адвокат Бойчин.

⁂

Український Воєнно - Історичний Інститут у Торонті, що під кермою ген. М. Садовського від років збирає пам'ятки Українських Визвольних Змагань, видав з нагоди 40-річчя Листопадового Рейду, закінченого Базаром, спеціяльні марки проєкту проф. М. Битинського в серії по 3 і 5 центів у чотирьох красках.

Короткі Вістки

● **Маршал Климентій Ворошилов**, один із нечисленних живучих ще старих большевиків, виголосив дві передвиборчі промови в провінційному містечку, де партійний секретаріят призначив його на кандидата до Верховного Совєта. Ці гумористичні вибори відбудуться 18 березня ц. р. Ворошилов належав до „антипартійної групи", але „покаявся" і його залишили в Президії Верховного Совєта, хоч позбавили всіх впливів.

● **В Австрії** відбудуться ще в цьому році нові парляментарні вибори, замість в 1963 році. Останні вибори відбулися 10 травня 1959 року і дали у висліді 79 парляментарних мандатів католицькій консервативній Народній партії та 78 мандатів Соціял - демократичній, внаслідку чого прийшло до коаліційного уряду, в якому проте нема згоди.

ПІД ЗНАКОМ АТОМОВОЇ ЗБРОЇ

(Закінчення зі стор. 2-ої)

джено, що коли б в атмосферу попали відпадки навіть кількох тисяч найбільших водневих бомб, то й тоді радіоактивність атмосфери не дала б видимих біологічних ефектів.

Небезпека для людського організму залежить від радіоактивного розпаду речовин. Речовини самі по собі аж до розпаду для організму нешкідливі. Енергія, шкідлива для тіла, звільняється тільки при розпаді речовини. Більшість радіоактивних частючок розпадається в атмосфері так скоро, що людям не шкодять. Шкідливі лише ті частючки, які довго живуть. Наприклад, при експльозії уранової бомби в атмосфері залишається багато урану 235. Половина з тих атомів розпадається за 710 мільйонів років. Це задовгий час, щоб помітити з того шкоду для людського життя.

Тепер як загрозу подають частючки стронцію 90 і цезію 137. Половина таких ядер розпадається на протязі 30 років, отже на протязі одного людського життя. Енергія, що звільняється при таких розпадах, може стати шкідливою для людей. Стронцій збирається в людському організмі в костях. Кості вразливі на радіяцію, і надмір її може спричинити хворобу рака або й пошкодити продукції кров'яних тілець. Стронцій може триматися в костях довгий час і через те небезпечний для тіла. Натомість цезій може втриматися в організмі найвище 6 місяців і його розпад може пошкодити репродуктивні клітини тіла.

Над тією справою роблено досліди із звірятами та з людьми, що вживали радіяції (X-променів), як ліку на певні хвороби. Тому, що різні роди радіяції давали в тілі в основі такі самі ефекти, вдалося встановити певні дози радіяції для людей. Системою порівняння штучної радіяції з нешкідливою для людини природньою радіяцією з різних мінералів, космічних променів та з калію в самому організмі, стверджено, що велика доза радіяції для людини шкідлива. Наприклад: 1 000 рентґенів нараз на людське тіло веде до певної смерти на протязі 30 днів. Від діяння 400 - 599 рентґенів людина виживе або помре. 100 рентґенів не діє смертельно, але в деяких випадках викликає — рак.

На протязі року в кості людини просякає 0.003 рентґена зі стронцію, а в усе її тіло така сама доза цезію. В деяких місцях концентрація цезію чи строція може бути сильніша, але на протязі всього життя людина не дістане їх більше, як 1 рентґен. А це в 10 разів менше, як людина дістає з космічних променів. Колиб та доза радіяції мала бути шкідливою, як твердять алярмісти, тоді всіх людей з гір треба було б переселити на низ. Знайдено, що в питній воді в Америці розчинений радій дає річно 0.005 рентґенів радіяції. Згідно з пропаґандою алярмістів люди мусіли б перестати пити воду.

Звичайна цегла має радіоактивність більшу, як дерево. Люди, що живуть в мурованих домах, зазнають у 10 разів сильнішої радіяції, як та, що походить з відпадків. Коли б правдою було те, що подають алярмісти, люди мусіли б покинути муровані доми. Люди, що носять при собі годинники з фосфоризуючими циферблятами, дістають з тих годинників більше радіяції, як з відпадків. У висліді треба б знищити всі такі годинники.

Досліди встановили, що 4-10 норм природньої радіяції для людей допустимі.

Фальшиві алярми довели до того, що деякі люди бояться лікувати свої хвороби X-проміннями.

І у відношенні до рака алярмісти не мають рації. Їхня теорія, мовляв, радіяція відпадків викликає рака, має на своє підтвердження стільки даних, як і теорія, що пачка денно викурених цигарок викликає цю недугу. В той самий час різні хемічні речовини, які з'їдаємо з харчами чи вдихаємо з повітрям, більше небезпечні щодо рака.

Простий розум підказує, що для Америки і вільного світу рятунок полягає в тому, що треба організувати схоронища, цивільну оборону та засоби для відбудови країни в разі нападу. Непригодована до оборони країна — прямий визов для напасника. Замість старої концепції реваншу, треба створити ударну силу. Коли Москва переконається, що Америка готова не лише до оборони, а й до контратаки, вона не заатакує Америки чи її союзників. Треба готовитися до атомових воєн на обмеженій території, з обмеженими цілями, щоб Москва знала, що коли спробує поширити льокальну війну в загальну, то Америка і на це готова.

Для охорони потрібна досконала алярмова система. Вона частинно вже збудована. Треба вишколити населення в самоохороні. Без алярмової системи і вишколу в Америці може загинути коло 100 мільйонів людей, а при своєчасному алярмі та вишколі тільки 10 мільйонів.

За півгодини після вибуху бомби вітер вижене заражене повітря з заатакованої місцевости, а за три дні з цілої Америки. Зараження ґрунту також не таке страшне. За день по вибуху в ґрунті останеться лише 3% тої радіяції, що була під час вибуху.

Якщо збройна сила Америки буде мобільна і забезпечена проти знищення, нема чого побоюватись прямої атаки. Мобільність військової сили полягає в тому, що одна її частина мусить бути постійно в повітрі, друга під водою чи на воді, третя на ... [illegible] залізницях. При найкращому плянуванні Москва не зможе таку силу знищити одноразовим ударом.

Хто хоче ратувати світ від комуністичної загрози, той мусить діяти рішуче і ... [illegible] во, без страху за себе і світ.

М. С.

Часописні видавці проти збільшення поштових оплат

Вашинґтон. — Видавці часописів внесли протест проти того, щоб збільшувати поштові оплати від пересилання часописів, бо це дуже пошкодило б фінансовій базі деяким часописним видавництвам. Цей урядовий проєкт прийняла вже Палата Репрезентантів, і тепер над ним працює Сенатська Поштова Комісія. Видавці заявляють, що збільшення поштової оплати на одного цента від часописів, що їх висилається поза межі повіту, буде руїною для деяких часописів. Голова цієї комісії сенатор Олін Д. Джанстон, демократ із Південної Кароліни, заявив, що ним очолювана комісія постарається, щоб той пункт про збільшення оплат від часописів, відкинути. Те саме сказав і представник республіканців сенатор Френк Карлсон із Кензасу. Крім того мають бути збільшені і оплати від посилок першої кляси: звичайний лист — 5 центів (замість 4-ох); картка 4 ц. (3); летунський лист 8 ц. (7).

БАТЬКИ! Ключем до надійної майбутности дитини є в першу чергу набуття високої і професійної освіти. Забезпечіть її Вашій дитині вже на самих початках її життя, придбавши для неї студійну полісу УНСоюзу!

ОГОЛОШЕННЯ ВІДДІЛІВ Українського Народного Союзу

СУБОТА, 17-го БЕРЕЗНЯ 1962 р.

НЮ ЙОРК, Н. Й. — Екзекутива Т-ва „Дністер" 361 Відд. повідомляє своїх членів, що Місячні Збори в год. 8.00 веч. у власній домівці — при 119 Ave. "A". Перед Зборами, в год. 6.00 веч. відбудеться Засідання Уряду. — В. Вишиваний, предсідник; В. Варакура, секретар.

ПАСЕРСОН, Н. Дж. — Місячні Збори Т-ва ім. Т. Шевченка Відд. 14, в год. 7.30 веч. у Вінярського. — І. Будний, секр.

НЕДІЛЯ, 18-го БЕРЕЗНЯ 1962 р.

ПАССЕЙК, Н. Дж. — Місячні Збори 42-го Відд. ім. Т. Шевченка, в год. 2-ій по пол. в УНДомі при 237 Hope Ave. Делеґатами на 25-ту конвенцію УНСоюзу є п. Головачук і В. Новацький. На зборах буде вже подане докладне вияснення в справі робітні конструкції бандур. — В. Марущак, рек. секр.

YONKERS, N. Y. — Збори Т-ва Подільська Січ, Відд. 8, в год. 2.30 по пол. в залі церковній св. Михаїла при Chestnut St. В зв'язку з 25-ою конвенцією, проситься членів прибути і обговорити справу нових проєктів а боржників проситься вирівняти свої вкладки. — Управа.

ВЕСТ ІСТОН, Па. — Квартальні Збори Т-ва ім. Богдана Хмельницького, Відд. 137, в год. 2.00 по пол. в залі Американсько - Українського Горожанського Клюбу. Проситься членів прибути на Збори. — Уряд.

ЗМІНА АДРЕСИ

До Адміністрації „СВОБОДИ"
81-83 Grand Street
(P. O. Box 346)
JERSEY CITY, N. J.

Долучую 10 центів — прошу змінити мою адресу.

Моя СТАРА АДРЕСА була:

ЧИСЛО ВІДДІЛУ (якщо член УНС) ....

Ім'я і прізвище: ....

Адреса: ....

....

Моя НОВА АДРЕСА така:

Ім'я і прізвище: ....

Адреса: ....

....

ТАРЗАН, ч. 4806. Ганьбить чоловіка!

І так воно сталося, — сказала жінка. — А ще був останній удар, бо наші носії попали в паніку і втекли від нас.

Чарлз Лейвер терпів. — Мені жаль, але я вже вам сказав, що я мусів дістати затемнення...

— Затемнення! — гостро відповіла Джюн. — Чому, ви плаксивий болгузе... Ви зімліли!